

Det Kgl. Arbeids- og sosialdepartement
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Vår dato 06.02.2014
Deres dato 12.12.2013
Vår referanse HMR
Deres referanse 13/3494

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL ENDRING I FORSKRIFT OM ARBEIDSAVKLARINGSPENGER § 2 - OM MAKSIMAL STØNADSPERIODE

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til høringsbrev av 12.12 angående ovennevnte.

NHO ser positivt på at det i forskrifts form slås nærmere fast kriterier for å motta arbeidsavklaringspenger (AAP) ut over de fire år som er normal maksimumstid. Det vil være nyttig både for stønadsmottakere og for saksbehandlere i NAV å få klare regler her.

Samtidig mener vi at det er kritikkverdig og lovlig sent at slike forskrifter kommer umiddelbart før fireårsfristen går ut for første kull av AAPere.

Vi finner det også uheldig at det inviteres til synspunkter på til dels omfattende muligheter til å utvide støtteperioden for AAP, uten at det er gjort noe forsøk på å anslå hvor mange det kan komme til å omfatte, eller hva kostnadene ved forslagene vil være, særlig fordi første "kull" AAP-ere som nevnt når fireårsgrensen i mars i år. Vi vil understreke at AAP ikke er en permanent stønadsordning, og unntakene må ikke gjøres så generelle og omfattende at det i praksis blir en permanent stønadsordning.

Gjeldende regler

Folketrygdloven trekker opp rammene for støtteperioden for Arbeidsavklaringspenger, med en generell bestemmelse om unntak:

"§ 11-10. Varighet

Ytelser etter dette kapitlet gis så lenge det er påkrevd for at medlemmet skal kunne gjennomføre fastsatt aktivitet med sikte på å komme i arbeid, jf. § 11-8, men likevel ikke lenger enn fire år. Stønadsperioden kan i særlige tilfeller forlenges."

"Særlige tilfeller" som kan forlenge stønadsperioden er presisert slik i gjeldende forskrift:

"§ 2. Unntak fra maksimal stønadsperiode

Dersom medlemmet på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for særlig langvarig utredning, oppfølging, behandling, rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak, og medlemmet etter en ny arbeidsevnevurdering (jf. arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14a) fortsatt anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, kan stønadsperioden forlenges utover fire år."

Generelle merknader

Saken dreier seg om presisering av i hvilke tilfeller man skal kunne yte arbeidsavklaringspenger (AAP) ut over de fire årene som er den normale rammen for denne stønadsordningen. Da ordningen ble innført, var NHO ganske restriktiv når det gjaldt tidsnormering, jf. vår høringsuttalelse av 13.03.2008 (referanse DM-118094).

NHO vil minne om at når samlet stønadsperiode for AAP i utgangspunktet ble satt til maks fire år, så ble dette begrunnet slik:

"Med innføringen av den nye ordningen ble det også innført en maksimumstid på fire år. Det framgår av forarbeidene (Ot.prp. nr. 4 (2008-2009) at maksimumstiden ble innført for å understreke Arbeids- og velferdsetatens forpliktelse til å følge opp medlemmet og medlemmets plikt til å delta aktivt i prosessen med å komme i eller tilbake til arbeid. Maksimumstiden skulle bidra til at de samlede ressursene ble brukt best mulig. Det ble samtidig gitt mulighet for forlengelse i særlige tilfeller."

Etter NHOs mening tilsier både hensynet til NAVs forpliktelser til å følge opp den enkelte og den enkeltes plikt til å delta aktivt i prosessen med å komme i arbeid, at man skal være svært restriktiv med å lage unntaksbestemmelser.

Vi vil også peke på at "Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen" gir en åpning for å gi støtte til personer som faller mellom to stoler, men basert på skjønn i det enkelte tilfelle. Etter vår mening bør denne ordningen kunne brukes ved flere av de unntakstilfellene som er nevnt. Bruk av en skjønnsmessig og foreløpig ordning som sosialstøtte i stedet for en tilleggsrettighet knyttet til AAP, vil etter NHOs oppfatning kunne gi bedre incitamenten til å finne arbeid både for NAV og for den enkelte støttemottaker.

Forskriften bør spesifisere tydelig hva som kan gi grunnlag for støtte ut over fire år
Departementets forslag til ny forskrift lyder:

"§ 2. Maksimal stønadsperiode og unntak fra denne

Alle perioder der medlemmet har vedtak om arbeidsavklaringspenger etter følgende bestemmelser skal inngå i den maksimale stønadsperioden etter folketrygdloven § 11-10 første ledd:

- a. folketrygdloven § 11-13 første ledd*
- b. folketrygdloven § 11-13 andre ledd bokstav a og b*
- c. folketrygdloven § 11-13 fjerde ledd*

Dersom medlemmet på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for særlig langvarig utredning, oppfølging, behandling, rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak, og medlemmet etter en ny arbeidsevnevurdering (jf. arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14a) fortsatt

anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, kan stønadsperioden forlenges utover fire år."

Endringen i forhold til tidligere er altså at bestemmelsen som hjemler unntak fra fireårsregelen blir beholdt som den er, men supplert med en opplisting over forhold som ikke gir grunn for å gå ut over fireårsreglen. Dette kan bli oppfattet som at alt som ikke er eksplisitt nevnt (under punktene a, b og c) i forslaget til forskrift, vil kunne tolkes som mulige unntak fra fireårsregelen. NHO mener at de forholdene som kan gi grunn for å gå ut over fireårsregelen (punktene 1, 2 og 3 nedenfor) også bør skrives eksplisitt inn i forskriften, slik at misforståelser kan unngås.

Merknader til de enkelte kriteriene for å gå ut over fire år

I høringsnotatet nevnes tre unntak som kan gi grunnlag for lengre stønadsperiode enn fire år:

1. En periode på inntil åtte måneder i påvente av behandling av et krav om uførepensjon (Ftrl § 11-13 andre ledd bokstav c).

NHO ser det slik at dette i stor grad er et spørsmål om forskuttering av uføretrygd, som uansett skal betales fra senest det tidspunkt kravet fremmes. Men det forutsetter naturligvis at kravet innfris.

I høringsnotatet heter det:

"Dette er blant annet aktuelt når NAV-kontoret i en arbeidsvurdering konkluderer med at vedkommende har forsøkt arbeidsrettede tiltak, men at arbeidsevnen likevel er så redusert at den ikke kan utnyttes i ordinært arbeid". NHO kan ikke se at dette er forenlig med forskriftens bestemmelse om at den som skal motta utvidet støtte "fortsatt anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid".

Dersom det bare er snakk om en ren forskuttering av penger som likevel vil bli utbetalt, kan NHO likevel støtte forslaget, siden det sannsynligvis vil innebære en administrativ forenkling. Men for at det ikke skal føre til grunnløse søknader om uføretrygd, må det eksplisitt tas inn i forskriften en formulering om at NAVs vurdering av hvorvidt det er sannsynlig at søknaden om uføretrygd vil bli innvilget skal legges til grunn. Dette er i tråd med det som står i høringsnotatet: *"Begrunnelsen for bestemmelsen er at personer som har rett til uførepensjon (vår uthevnin) skal slippe å forsørge seg selv ved oppsparte midler eller søke om økonomisk sosialhjelp inntil kravet er ferdigbehandlet"*

Videre bør "skal" byttes med "kan" i formuleringen: "Arbeidsdepartementet foreslår at perioden med arbeidsavklaringspenger i påvente av behandlingen av et krav om uførepensjon skal komme i tillegg til maksimumstiden".

2. Sykdom – unntaksvise perioder på inntil 6 måneder (Ftrl § 11-13 tredje ledd bokstav a, b og c).

Ftrl § 11-13 tredje ledd er slik:

"Det kan også gis arbeidsavklaringspenger i inntil seks måneder til medlem som ikke har opparbeidet seg ny rett til sykepenger etter kapittel 8 og som

- a) tidligere har mottatt arbeidsavklaringspenger og som innen seks måneder igjen blir arbeidsufør som følge av en annen sykdom, selv om nedsettelsen av arbeidsevnen antas å være rent forbigående,
- b) tidligere har mottatt arbeidsavklaringspenger og som innen ett år igjen blir arbeidsufør som følge av samme sykdom, selv om nedsettelsen av arbeidsevnen antas å være rent forbigående, eller
- c) tidligere har mottatt sykepenger etter kapittel 8 i til sammen 248, 250 eller 260 sykepengedager i løpet av de siste tre årene (§ 8-12), og igjen blir arbeidsufør mens vedkommende er i arbeid".

Når det gjelder bokstavene a) og b), peker lovtekstene direkte på at dette gjelder folk som tidligere har mottatt AAP, og som har brukt opp hele fireårskvoten, slik vi leser loven. NHO finner det derfor naturlig at de seks månedene det kan gis AAP på etter a) og b) ikke skal telles med i den maksimale stønadsperioden.

Når det gjelder pkt c), er situasjonen en annen. Her er det snakk om en generell bestemmelse som gjelder alle. Når bestemmelsen anvendes på folk som ikke tidligere har mottatt arbeidsavklaringspenger, betyr det rett og slett at de er på vei inn i et helt normalt AAP-løp, og det er ingen grunn til at disse i utgangspunktet skal ha utsikt til en lengre stønadsperiode enn alle andre.

De som tidligere har vært igjennom et fireåring AAP-løp, og som havner i den situasjonen som er beskrevet i c), vil, slik NHO ser det, være på vei mot en permanent uføretrygd, og bør derfor behandles under pkt 1. ovenfor. Vi vil også peke på mulighetene for å bruke "Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen" som en mulig utvei.

Vi ser derfor ingen særlig grunn til å ha en egen bestemmelse for dem som går inn under pkt c)

3. Inntil 3 måneder i prosessen med å søke arbeid (Ftrl § 11-14)

NHO kan ikke se at dette dekkes av den generelle unntaksformuleringen i utkast til forskrift:

"Dersom medlemmet på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for særlig langvarig utredning, oppfølging, behandling, rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak, og medlemmet etter en ny arbeidsevnevurdering (jf. arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14a) fortsatt anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, kan stønadsperioden forlenges utover fire år." Å være arbeidssøkende er ikke det samme som å ha "sykdom, skade eller lyte".

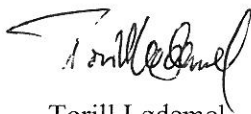
Det er vanskelig å se hvordan en person som er "satt i stand til å skaffe seg arbeid som han eller hun kan utføre" samtidig har behov for oppfølging "på grunn av sykdom, skade eller lyte." Vi vil også peke på at en mulig utvidelse av stønadsperioden for å søke om arbeid kan føre til taktiske tilpasninger.

Etter NHOs oppfatning skulle fire år være mer enn nok til også å omfatte en periode med arbeidssøking. NHO vil også nevne at det er andre grupper som må søke arbeid uten at det står noen offentlig stønadsordning klar, blant annet nyutdannede kandidater. Også her burde "Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen" være tilstrekkelig som sikkerhetsnett.

Maksimal grense for mulig forlengelse

I de tilfellene der AAP-perioden kan forlenges (pkt 1-3 ovenfor), er lengste maksimal forlengelse 8 måneder (gjelder ved søknad om uføretrygd). NHO mener at denne maksimale tidsgrensen også bør tas inn i den generelle bestemmelsen i forskriften slik at denne slutter slik: ".....kan stønadperioden forlenges utover fire år, **men ikke med mer enn 8 måneder**"

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Avd. Arbeidsmarked

Torill Lødemel
Avd. direktør